

**МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ,
ДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ***Василь Шуляр*

У статті окреслено стримувальні фактори реалізації змістових ліній державних стандартів і напрями їх упровадження в систему післядипломної педагогічної освіти. Нами запропоновано механізми реалізації нормативних документів, що регулюють процес підвищення кваліфікації. Визначено передумови та напрями реалізації ідей Нової української школи. Автором представлено каскадну модель оперативного навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників в умовах модернізації загальної середньої освіти. Виокремлено стримувальні фактори щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Надзавданням Миколаївського обласного інституту післядипломної освіти є – розвиток регіональної освітньої політики в системі підвищення кваліфікації педагогів як соціально активних, творчих особистостей, які здатні вирішувати нормативні завдання, забезпечувати стійке інтелектуальне середовище, в якому кожен зможе професійно-фахово і культурно розвиватися як особистість. Визначено шляхи, напрямки реалізації каскадної моделі підвищення кваліфікації педагогів та очікувані результати в різних сферах: у сфері створення механізмів моніторингу, прогнозування реалізації державних стандартів, нових програм, підручників; у сфері наукового та навчально-методичного супроводу впровадження нових державних стандартів та навчальних програм; у сфері організаційного та нормотворчого забезпечення впровадження нових державних стандартів, навчальних програм, підручників. Для реалізації названих сфер діяльності в системі підвищення кваліфікації педагогів нами обрано стратегію «Культури перемоги». Змістове наповнення стратегії «Культури перемоги» передбачає вибудову спільної й/або індивідуальної програми дії кожним суб'єктом освіти для досягнення особистого результату. Визначено пріоритети означеної стратегії та кінцеву мету співпраці суб'єктів освіти взагалі та здобувачів освіти (слухачів) зокрема: подальше зростання нашої конкурентоспроможності як інституції післядипломної педагогічної освіти та постійне виховання культури переможців у кожного. Повне розкриття професійно-фахового потенціалу містить диверсифікувальний компонент. Регулятивом гнучкої організації підвищення кваліфікації педагогів закладів освіти є освітній ваучер як персоніфікований документ здобувача освітньої послуги. З цією метою важливо мати конкурентоспроможну команду однодумців, здатних гнучко реагувати на виклик, зорієнтовану на місію Інституту та кроки співпраці, які визначено нами.

***Ключові слова:** парадигма, стратегії, стратегія Культури перемоги, місія Інституту, державний стандарт, змістові лінії, дисемінація, бенчмаркінг, нооосвітній ландшафт, диверсифікація.*

**MECHANISMS FOR THE REALIZATION OF IDEAS OF THE NEW UKRAINIAN
SCHOOL, STATE STANDARDS OF PRIMARY EDUCATION IN THE SYSTEM
OF CERTIFICATION TRAINING OF PEDAGOGICAL WORKERS***Vasil' Shulyar*

The article outlines the restraining factors for the implementation of content lines of state standards and the directions of their introduction into the system of postgraduate pedagogical education. We have proposed mechanisms for implementing normative documents that regulate

the process of professional development. The prerequisites and directions for the implementation of the ideas of the New Ukrainian School are defined. The author presented a cascade model of operative training of scientific and pedagogical workers in the conditions of modernization of secondary education. He highlighted the constraints on the training of teaching staff. The task of the Mykolayiv Regional Institute of Postgraduate Education is to develop a regional educational policy in the system of training teachers as socially active, creative individuals who are able to solve regulatory tasks, provide a stable intellectual environment in which everyone will be able to professionally and professionally develop. The author defined ways, directions of realization of cascade model of professional development of teachers and expected results in different spheres: in the sphere of creation of monitoring mechanisms, forecasting of realization of state standards, new programs, textbooks; in the field of scientific and educational support of the introduction of new state standards and training programs; in the field of organizational and standard-setting support for the introduction of new state standards, curricula, and textbooks. To implement these areas of activity in the system of teacher training, we have chosen the strategy «Victory Culture». The meaningful content of the “Victory Culture” strategy involves building a collaborative and / or individual action program for each entity to achieve a personal result. The priorities of the strategy and the ultimate goal of cooperation between the subjects of education in general and the educational recipients (trainees) in particular are determined: further increase of our competitiveness as an institution of postgraduate pedagogical education and constant education of the winners culture in each. The full disclosure of professional and professional potential contains a diversifying component. An educational voucher as a personalized document of an educational service recipient is a regulation of flexible organization of professional development of teachers of educational institutions. To this end, it is important to have a competitive team of like-minded people able to respond flexibly to the Institute’s mission-oriented mission and the collaboration steps we have identified.

Keywords: *paradigm, strategies, strategy of Victory Culture, mission of the Institute, state standard, content lines, dissemination, benchmarking, non-educational landscape, diversification.*

Потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих.

Саме таких повинна готувати середня школа України.

Концепція Нової української школи

Реформа освіти розрахована на десятиліття. Зважаючи на це, розпочато формування інституційного фундаменту для впровадження ідей Нової української школи [5; 3]. Прийнято Закон «Про освіту», схвалено Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження від 14 грудня 2016 року № 988-р), Постановою

КМ України (від 21 лютого 2018 року № 87) затверджено «Державний стандарт початкової освіти», ухвалено рішенням колегії МОН України (від 27 жовтня 2016 року) документ «Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи». Погоджуємося з Л. Гриневич, що важливо саме сьогодні «образ майбутнього ... наповнювати змістом. ... створити нові механізми, правила, процедури, нову культуру управління і співпраці» [4, с. 3].

Розроблення механізмів реалізації постанов зазначених документів передбачає окреслення пріоритетних дій щодо роз’яснення їх змісту, забезпечення якісних освітніх послуг суб’єктам регіону щодо реалізації державних нормативних документів із урахуванням типу закладу освіти, моделі організації освітнього процесу, рівня компетентності вчительського та учнівського колективів, стану готовності до впровадження ідей та реалізації завдань

державного стандарту початкової освіти як під час підвищення кваліфікації, так і в міжкурсний період.

У статті маємо визначити передумови й напрями реалізації ідей Нової української школи та державного стандарту початкової освіти, запропонувати каскадну модель оперативного навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників системи підвищення кваліфікації.

Означена проблема не нова. Приймалися і до цього нормотворчі документи, що були предметом вивчення як науковцями, управлінцями, так і практиками: особливості нових державних стандартів (Б. Жевровський) [1], державні стандарти в системі початкової освіти (О. Савченко) [7], державні стандарти за галузями розроблялися авторськими колективами під керівництвом МОН МС України та Інституту педагогіки НАПН України.

Нині етап розвитку галузі означений низкою іншого формату документів за змістом і підходами. Зберігаючи традиції минулого, науковці, учені, практики вибудовують стратегії й тактики реалізації цих документів, зважаючи на реалії сьогоденного розвитку освіти, методик і технологій та нормативно-правової бази. Плідно працюють у цьому напрямі для педагогів початкової освіти Н. Бібік, І. Большакова, Ю. Найда, О. Онопрієнко,

М. Пристінська, Н. Софій [5], у системі підготовки вчителя й підвищення кваліфікації... та авторські колективи, що розробляють альтернативні освітні програми, концепції та технології. Автори та нетипові освітні програми затверджені відповідним нормативним документом та містять відповідне навчально-методичне забезпечення (лист Державної служби якості освіти від 24 травня 2018 року №01-21/329, лист МОН України від 25 травня 2018 року №1/9-344). Серед них такі: «Освітня програма для 1–2 класів за системою розвивального навчання Д. Ельконіна, В. Давидова та ін.» (автори І. Старагіна, Г. Захарова, Г. Жемчужкіна, К. Пінсон, О. Перепелиця, Н. Сосницька); «Освітня програма для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти «Інтелект України» (автор І. Гавриш); «Освітня програма для 1–2-х класів

початкової школи за педагогічною технологією «Росток» (автор

Т. Пушкарьова); «Освітня програма «Початкова школа: освіта для життя» (авторський колектив Київського університету імені Бориса Грінченка, науковий керівник В. Огнев'юк); «Освітня програма «На крилах успіху» для учнів 1–2-х класів закладів загальної середньої освіти» (Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук, науковий керівник А. Цимбалару); «Освітня програма першого циклу початкової освіти за вальдорфською педагогікою (Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні, автори Д. Косенко та О. Мезенцева); «Освітня програма для 1–2-х класів закладів загальної середньої освіти за системою розвивального навчання (Центр психології і методики розвивального навчання, автори С. Ломакович, Л. Тимченко, С. Жукова, О. Кондратюк); «Освітня програма для 1–2-х класів «Світ, в якому я живу» (Видавництво «Навчальна книга – Богдан», керівник професор С. Якименко).

В умовах конкурентності наукових й освітніх закладів, різноманітного набору методик і технологій навчання, виховання та розвитку дитини, інтеграційних процесів, зорієнтованості на особистісний підхід до організації освітнього процесу та ін. з'являються стримувальні фактори в підвищенні кваліфікації педагогічних працівників, які пов'язані з:

- парадигмальними змінами системного підходу до вияву змін в освіті;
- відсутністю зіставних матеріалів щодо наступності в реалізації Державних стандартів;
- переорієнтуванням освітян на практичне впровадження особистісної моделі співпраці суб'єктів педагогічного процесу;
- упровадженням ключових і предметних компетентностей на міжпредметній основі як інтегрований результат співпраці;
- уведенням здоров'яформувальної компетентності, яка вибудовується на міжпредметній основі засобами кожної освітньої галузі та забезпеченням психічного та фізичного здоров'я;
- посиленням принципу наступності

- між початковою та старшою школою;
- новим форматом співвідношення між інваріантною та варіативною складовими;
- орієнтацією на розвантаження й оновлення змісту освіти, забезпечення єдиного освітнього простору та якісної освітньої послуги;
- забезпеченням наступності основних освітніх галузей і ліній початкової, основної і старшої школи;
- профільною спрямованістю старшої школи на компетентнісній основі;
- збалансованістю питомої ваги гуманітарного, природничо-математичного і технологічного складників у змісті освіти;
- орієнтацією предметних програм на зменшення обсягу змісту з чітким хронометражем програм, посилення практичної складової, компаративістичний підхід, здоров'язбережну складову, відповідність їх принципам толерантності і патріотизму, акцент на інтеграцію програм з метою уникнення повторів у їх змісті тощо;
- формуванням дидактичних і методичних умінь, які стосуються базової моделі сучасного уроку, загальнонавчальних технологій, умінь педагогічної діагностики, рефлексії тощо;
- розвитком системного мислення вчителів під час планувальної діяльності, проектування моделей уроку як системи в контексті змістових ліній і компетентнісного підходу і т. ін.;
- розробленням світоглядної моделі нового типу ВЧИТЕЛЯ, яка враховуватиме нові підходи та вимоги;
- диверсифікацією освітніх програм узагалі та предметних зокрема з метою створення різних траєкторій формування та розвитку суб'єктів педагогічного процесу, більшого розмаїття й розширення пропонованих видів освітніх послуг з орієнтацією на програми перспективного розвитку освітньої галузі регіону.

Стратегія реалізації державних нормативних документів у системі неперервної освіти суб'єктів педагогічного процесу повинна базуватися на співробітництві різ-

них освітніх, навчальних, наукових і громадських установ, товариств, владних органів, партнерів та ін., оскільки саме вони найближче пов'язані з інтересами й потребами школярів і вчителів.

Надзавданням МОІППО, на нашу думку, є розвиток регіональної освітньої політики на основі підвищення кваліфікації педагогічних працівників як соціально активних, творчих особистостей, здатних виконувати основні завдання Державних стандартів, створення стійкого інтелектуального середовища, що забезпечуватиме сталий професійно-фаховий і культурний розвиток особистості кожного суб'єкта освітнього процесу.

Мета – вироблення стратегій і тактик в озброєнні науково-педагогічних і педагогічних працівників МОІППО механізмами впровадження базового нормативного документа в систему підвищення кваліфікації слухачів курсів післядипломної освіти та втілення в практику роботи педагогічних працівників початкової освіти.

Каскадна модель оперативного навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників регіону в умовах модернізації загальної середньої освіти відповідно до вимог державних стандартів є кроком до формування професійно-фахової компетентності суб'єктів освітнього процесу в реалізації змістових ліній державного стандарту початкової освіти. Подана модель (табл. 1) урахує теоретичні основи та досвід методистів Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, лабораторії дошкільної і початкової освіти (Н. Степанець, зав. лабораторії), які упродовж багатьох років напружували варіанти підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо реалізації попередніх стандартів МОН України (2005 р.) [8].

Упровадження названого може бути зреалізовано через:

- визначення векторів реалізації Державного стандарту початкової освіти та ідей Нової української школи;
- підготовку моделі втілення нормативних документів у практику роботи МОІППО під час курсів підвищення кваліфікації педагогічних праців-

- ників закладів середньої освіти Миколаївщини;
- вироблення програми дій у реалізації постанов КМ України суб'єктами підвищення кваліфікації;
- розроблення диференційованої та практико зорієнтованої тематики занять для слухачів курсів підвищення кваліфікації;
- вироблення механізмів самоосвітньої діяльності суб'єктів системи підвищення кваліфікації щодо реалізації завдань нормативних документів;
- залучення громадськості до реалізації постанов Кабінету Міністрів України, проведення роз'яснювальної роботи серед батьків, педагогічних працівників, науковців і вчених, зацікавлених партнерів співпраці освітньої галузі «Освіта»;
- консолідацію зусиль усіх суб'єктів освіти й науки для вироблення тактики реалізації завдань постанов КМ України та впровадження державних стандартів у практику роботи закладів освіти регіону;
- формування комплексу адресних освітніх послуг різних рівнів і напрямів для реалізації та впровадження в педагогічний процес змістових ліній державних стандартів;
- розвиток, розроблення і реалізацію інформаційних освітніх технологій і методів навчання в регіоні, зокрема й дистанційних, із урахуванням можливостей районних (міських) методичних служб;
- розвиток спільної науково-дослідної та дослідно-пошукової діяльності, а також інтеграцію науки й освіти, теоретиків і практиків на базі регіональних майданчиків для виконання завдань постанов КМ України;
- забезпечення якості освіти на основі проведення регіонального педагогічного експерименту щодо проектування планувальної діяльності суб'єктів педагогічного процесу, конструювання моделей уроків/занять за змістовими лініями та на компетентнісній основі;
- інтеграцію комплексу освітніх, на-

- уково-методичних, інформаційних та інших послуг із суб'єктами інших регіонів із метою використання перспективного досвіду з реалізації завдань державних стандартів;
- удосконалення кластерних можливостей співпраці між державними органами влади, органами місцевого самоврядування, науковими, методичними, навчальними та іншими організаціями і товариствами в розвитку конкурентної спроможності кадрового потенціалу регіону;
- упровадження інформаційно-комунікативних і педагогічних технологій у систему підвищення кваліфікації педагогів;
- зрощення українсько- й іноземномовної підготовки/підвищення кваліфікації/майстерності педагогів із метою обміну досвідом, вивчення систем освіти й різних культур, забезпечення іномовного середовища тощо.

Напрямами реалізації та очікуваними результатами можуть бути:

Сфера створення механізмів моніторингу, прогнозування реалізації державних стандартів, нових програм, підручників: забезпечення й закріплення принципу пріоритетності дій щодо реалізації постанов КМ України та завдань державних стандартів; упровадження в практику діяльності МОІППО соціальних замовлень на розробку та реалізацію освітніх програм різних рівнів, напрямів і траєкторій для гарантування переорієнтації педагогічних працівників регіону в реалізації державних стандартів, нових програм; розроблення маркетингових дій та інформаційно-рекламного забезпечення освітньої й наукової діяльності в реалізації державних стандартів, нових програм; проведення моніторингу стану реалізації державних стандартів під час курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників регіону та впровадження в практику роботи закладів освіти; організація та формування єдиного інформаційного простору через розвиток регіональної комп'ютерної мережі, сайту МОІППО щодо пропаганди перспективного досвіду в реалізації державних стандартів; організація та проведення

спільно з іншими науковими установами прикладних досліджень, розроблення інноваційних моделей, методик, технологій, спрямованих на наукове, навчально-методичне забезпечення напрямів державних стандартів із урахуванням потреб закладів регіону.

Сфера наукового та навчально-методичного супроводу впровадження нових державних стандартів та навчальних програм: розроблення навчально-методичного забезпечення та бази, що зрегулюють наукову й навчально-методичну діяльність суб'єктів освітнього процесу в реалізації постанов КМ України, державних стандартів у регіоні та нових програм; забезпечення підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників для проведення передшкільної підготовки 5-річних дітей при скороченому періоді реалізації програми «Упевнений старт»; створення рефлексивно-інноваційного середовища, у якому кожен учитель початкової та старшої шкіл мав би змогу підвищувати власну психолого-педагогічну культуру, збагачуватися новими знаннями, здобувати корисний і цікавий досвід, активізувати свій творчий потенціал; уважне, критичне, водночас толерантне і зацікавлене виявлення, збір, вивчення та узагальнення перспективного досвіду (корисного для використання в умовах компетентнісного та особистісно зорієнтованого навчання) у професійній діяльності колективу своєї школи та за його межами з подальшим сприянням його впровадженню та поширенню в початковій і старшій школі; організація та участь у професійних виставках, конкурсах, презентаціях, у роботі творчих груп, лабораторій, шкіл перспективного педагогічного досвіду педагогічних працівників із упровадження державних стандартів, нових програм і підручників; висвітлення перспективного досвіду роботи педагогічних працівників області з підготовки й упровадження нових Державних стандартів та навчальних програм у засобах масової інформації з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (радіо, телебачення, преса, Інтернет тощо); розробка механізмів регіональної співпраці в підготовці/підвищенні кваліфікації педа-

гогічних працівників до реалізації державних стандартів в освітніх закладах регіону; формування й реалізація міжрегіональних, міжрайонних угод/домовленостей про співробітництво щодо реалізації змістових ліній державних стандартів у педагогічному процесі; співробітництво науково-педагогічних і педагогічних працівників щодо розроблення/оновлення системи методичних заходів, освітньо-професійних програм, які міститимуть тематику занять відповідно до завдань державних стандартів.

Сфера організаційного та нормотворчого забезпечення впровадження нових державних стандартів, навчальних програм, підручників: створення фонду законодавчих актів, нормативно-правових, інструктивно-методичних документів, наукової, науково-популярної, науково-методичної літератури з питань упровадження нових державних стандартів і навчальних програм у середній загальноосвітній школі в період до 2029 року; проведення порівняльного аналізу змісту Державного стандарту загальної освіти 2005, 2011 і 2018 років та розробка концептуальних засад підвищення рівня початкової, базової та повної освіти із застосуванням особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів до реалізації її змісту; проведення порівняльного аналізу навчальних програм для 1–4, 5–9 класів з усіх предметів загальної освіти 2006, 2011 та 2018 років та передбачити заходи науково-методичного спрямування щодо підготовки педагогічних працівників до поетапного впровадження нових стандартів та програм у середній загальноосвітній школі в період до 2029 року; передбачення труднощів у науково-теоретичній та практичній підготовці педагогічних працівників області щодо готовності до реалізації вимог Державного стандарту початкової освіти 2018 року та наступного для основної та старшої школи; моделювання та проектування форм та змісту науково-методичної роботи в системі початкової та середньої освіти на обласному, районному (міському), шкільному та самоосвітньому рівнях щодо підготовки педагогічних працівників до реалізації актуальних проблем у реалізації нових стандартів та програм.

Для реалізація названих сфер діяльності в системі підвищення кваліфікації педагогів ми обрали СТРАТЕГІЮ «КУЛЬТУРИ ПЕРЕМОГИ», змістове наповнення якої передбачає вибудову спільної й/або індивідуальної програми дій кожним суб'єктом освіти для досягнення особистого результату. Така програма дій містить набір досягнень здобувача освіти за самостійно розробленою або/і узгодженою з іншим суб'єктом персональною траєкторією розвитку професійно-фахової компетентності. За такої умови можемо сподіватися, що перемагатимемо на ринку освітньої діяльності в наданні відповідних послуг.

Для досягнення поставленої мети

означеної стратегії маємо сконцентрувати свою співпрацю із суб'єктами освіти на таких пріоритетах:

- повне розкриття професійно-фахового потенціалу працівників ІППО;
- адресна орієнтація на запити, потреби й інтереси здобувачів освіти;
- створення конкурентоспроможної команди однодумців і партнерів.

Кінцева мета співпраці суб'єктів освіти взагалі та здобувачів освіти (слухачів) зокрема: подальше зростання нашої конкурентоспроможності як інституції післядипломної педагогічної освіти та постійне виховання культури переможців у кожного.

Рис. 1. Модель «Стратегія культури перемоги»

Повне розкриття професійно-фахового потенціалу містить у собі диверсифікувальний компонент.

Феномен «диверсифікації» визнає як одночасний розвиток декількох або багатьох невзаємопов'язаних технологічних видів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, розширення освітньої діяльності та спектру освітніх послуг [3]. У системі підвищення кваліфікації диверсифікація передбачає перехід до мегаваріативних моделей організації, відбору значущого змісту та активних форм навчання/підвищення.

Процес диверсифікації підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти зорієнтовано на створення такого освітнього ландшафту, де буде забезпечено відповідні умови для особистості педагога в його професійно-фаховому саморозвитку та самореалізації на основі самопроекування освітньої траєкторії. Вона (траєкторія) має враховувати особистісно-професійні запити і потреби, здібності й можливості, адекватно поєднані форми, засоби і терміни навчання/підвищення та вибору освітніх послуг (формальної й неформальної освіти) слухачами курсів.

Регулятивом гнучкої організації підвищення кваліфікації педагогів закладів освіти є ваучер [2]. **Освітній ваучер як персоналізований документ слухача курсів** є фінансово-економічним й офіційно затвердженим. Саме він даватиме право суб'єктові підвищення кваліфікації зреалізувати заданий самостійно або/і узгоджено з іншим суб'єктом освітній маршрут у ліцензованих освітніх закладах/установах/організаціях. Індивідуальна освітня траєкторія слухачів курсів підвищення кваліфікації урахує запити, особистісні потреби й інтереси.

Суб'єкт освітньої діяльності з надання відповідної послуги, зважаючи на вище викладене, має розробити низку ефективних, перспективних, продуктивних, унікальних освітніх програм для слухачів курсів, які будуть зорієнтовані на індивідуальні (персональні) освітні траєкторії. Такий підхід в організації курсів підвищення кваліфікації потребуватиме педагогічного консалтингу, фасилітативного супроводу, дисемінації інноваційних моделей навчання дорослих, напрацювання категоріально-термінологічного інструментарію, бенчмаркінгу модернізації регіональної освітньої галузі в реалізації вимог державних стандартів, нових програм із урахуванням типу, моделі закладу освіти взагалі та персональних траєкторій слухачів курсів.

Адресна орієнтація на запити, потреби й інтереси здобувачів освіти (слухачів курсів): ми хочемо зростати разом з нашими суб'єктами підвищення кваліфікації і відчути/пережити почуття «перемоги-Я-це-зробив». Це стане можливим тоді, коли ми, як партнери, вибудуємо оптимальні шляхи (форми, методи, терміни тощо) вирішення їх професійно-фахових проблем/потреб та обопільно задовольнятимемо інтереси співпраці; розробимо таку персональну траєкторію професійно-фахового зростання, щоб педагог реально міг досягти акмемайстерності й бути конкурентоздатним у реалізації ідей Нової української школи відповідно до моделі і стратегій розвитку закладу освіти, де працює.

Створення конкурентоспроможної команди односторонців, здатних гнучко реагувати на виклики: наша мета – подаль-

ше розширення професійного зростання на міжнародному, усеукраїнському, обласному, регіональному та міжрегіональному рівнях, розвиток бази знань наших педагогічних і науково-педагогічних працівників. Важливо віднайти й об'єднати всіх і кожного навколо перспективної ідеї розвитку системи післядипломної педагогічної освіти та визначити місію установи. Нами вона сформульована так:

Місія Інституту:

**ІНСТИТУТ У РЕГІОН –
ІНСТИТУТ ДЛЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ –
ІНСТИТУТ ЗАРАДИ ВЧИТЕЛЯ –
ЗАКЛАДИ ОСВІТИ (ПЕДАГОГИ)
ЯК ПАРТНЕРИ ІНСТИТУТУ!**

Кроки співпраці:

**ІНФОРМАТИВНО-
РОЗ'ЯСНЮВАЛЬНА РОБОТА –
ПРАКТИКО ЗОРІЄНТОВАНА
ДОПОМОГА –
ІНДИВІДУАЛЬНО ОСОБИСТІСНА
ПІДТРИМКА НА ЗАСАДАХ
ПАРТНЕРСТВА**

Відчуття відповідальності й переживання за спільний успіх і перемогу колег, поява магії закладу в цілому й кожного зокрема виконають притягальну силу, яка сприятиме співпраці з усіма суб'єктами закладів освіти. Саме наші працівники є чинником успіху Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Протягом 80 років вони формували магію установи, неодноразово визнані «Лідерами післядипломної педагогічної освіти», нагороджувалися золотими і срібними медалями на всеукраїнських і міжнародних виставках, створювали інноваційне освітньо-інформаційне середовище, в якому комфортно буде всім суб'єктам освіти, які будуватимуть Нову українську школу. Тільки від них залежить майбутнє Інституту. Автор детально подає своє розуміння ноосвітнього середовища в МОІППО в низці публікацій [9–18].

Отже, процес формування конкурентоспроможних фахівців буде ефектив-

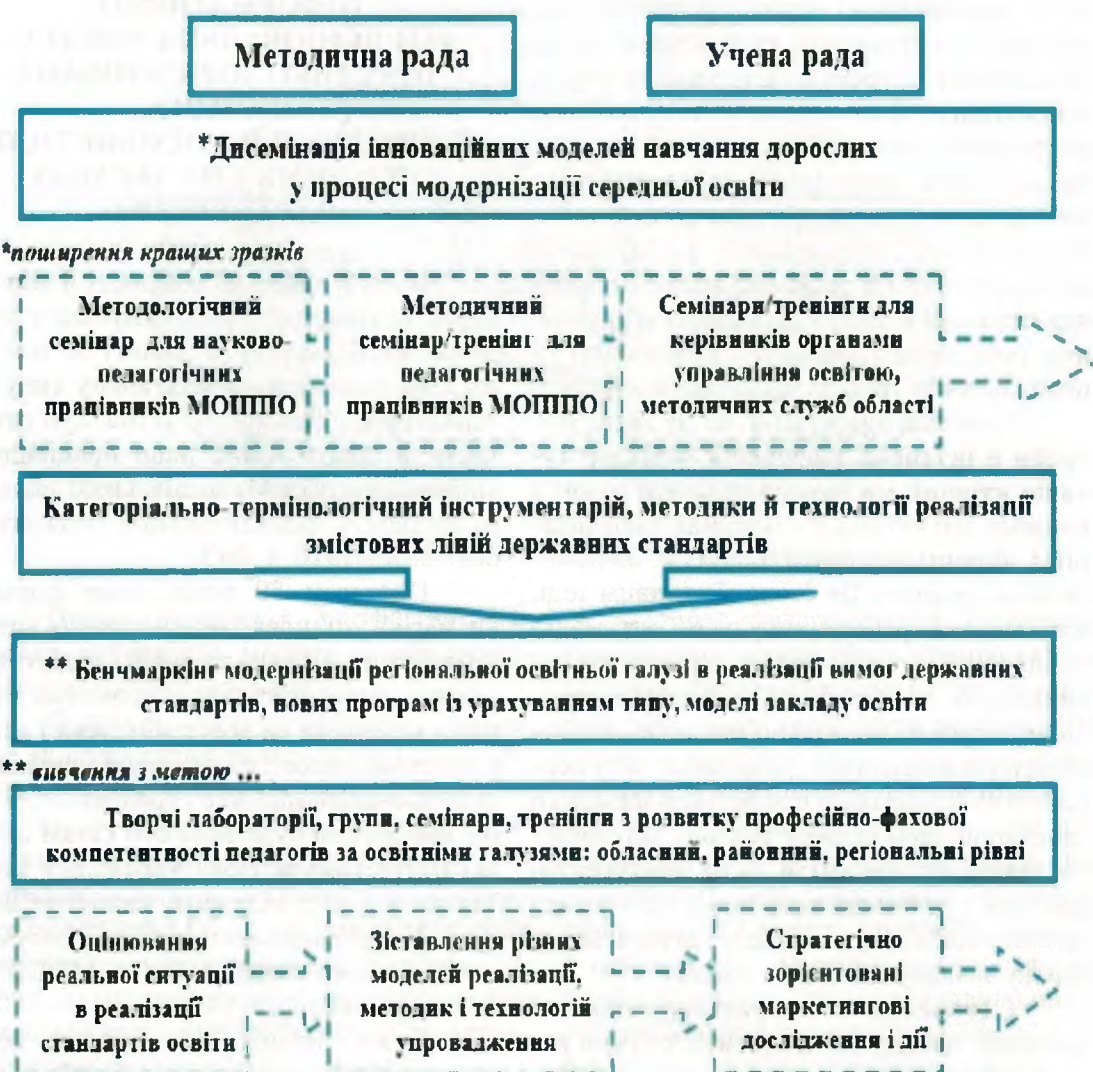
ним за умови диверсифікації підвищення кваліфікації, що передбачає неперервну адаптацію освітніх програм, методик і технологій навчання/ підготовки до запитів і майбутніх потреб, із урахуванням адекватності перепідготовки/підвищення кваліфікації перспективам розвитку предметних наук та освітніх галузей у цілому.

Упровадження Концепції «Нова українська школа», державних цільових програм, змістових ліній державних стандартів у систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників потребує вра-

хування стримувальних факторів та виокремлення шляхів їх подолання. Реалізація названого стане можливою, якщо будуть підготовлені до цього педагогічні й науково-педагогічні працівники установи підвищення кваліфікації. Нами розроблено каскадну модель оперативного навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників в умовах модернізації середньої загальної освіти відповідно до освітніх галузей із урахуванням науково-дослідного, методологічного й методичного аспектів.

Таблиця 1

Каскадна модель оперативного навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників МОППО в умовах модернізації загальної середньої освіти відповідно до державних стандартів: науково-дослідницький, методологічний і методичний аспекти

Продовження таблиці 1

Диверсифікація й освітній ландшафт МОШПО – стратегічна орієнтація на різноманітність і різнобічний розвиток освітньої діяльності

Акмеєростання ПЕДАГОГА-КУЛЬТУРИ,
підвищення професійно-фахової компетентності та майстерності працівників закладів освіти, розвиток їх творчого потенціалу

Оновлення змісту початкової, базової та повної середньої освіти та модернізація системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників у реалізації державних стандартів, нових програм

Самостійна робота з осмислення суб'єктами освітнього процесу державних стандартів

Дистанційна та очно-заочна підтримка підвищення кваліфікації педагогічних працівників у реалізації державних стандартів, нових програм

Творча Я-особистість, толерантно стала, компетентна
ЛЮДИНА-КУЛЬТУРИ,
здатна до розвитку й навчання впродовж життя

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жебровський Б. Про новий державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти / Борис Жебровський // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – 2012. – № 4 – 5. – С. 60 – 64.
2. Литвинова Н. П. Идея ваучера в образовании взрослых : отечественный и зарубежный опыт / Н. П. Литвинова // Человек и образование. – 2011. – № 4 (29). – С. 49 – 53.
3. Мангер Т. Э. Диверсификация системы непрерывного образования в социально-культурной сфере : автореф. дис. на соискание учен. степ. д-ра пед. наук : 13.00.05 / Т. Э. Мангер. – Тамбов, 2008. – 46 с.
4. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / МОН України ; упоряд. : Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова [та ін.] ; за заг. ред. М. Грищенко. – Київ, 2016. – 34 с.
5. Нова українська школа : поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
6. Нова школа. Простір освітніх можливостей / М-во освіти і науки України ; упоряд. : Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова [та ін.] ; за заг. ред. М. Грищенко. – Київ, 2016. – 40 с.
7. Савченко О. Новий державний стандарт для початкової школи: від задуму до реалізації / Олександр Савченко // Педагогічна газ. – 2012. – Січень № 1 – 2 (210 – 211). – С. 4.
8. Степанець Н. Формування інноваційної компетентності педагогічних працівників загальноосвітніх закладів I ступеня в умовах оновлення змісту початкової освіти / Наталія Степанець. – Миколаїв : ОІППО, 2004. – 22 с.
9. Шуляр В. Компетентісно зорієнтована освіта і наука в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів / В. Шуляр // Навчально-методичний посібник. – Миколаїв : ОІППО, 2010. – 180 с.
10. Шуляр В. Механизмы реализации государственных стандартов общего среднего образования в системе повышения квалификации педагогических работников / В. Шуляр // Балтийский гуманитарный журнал. – 2015. – № 3 (12). – С. 74 – 78.
11. Шуляр В. Модель професійно-фахової компетентності сучасного вчителя в умовах неперервної освіти / В. Шуляр // Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в умовах вищого навчального закладу. Наук. посібн. / під заг. ред. С. І. Якименко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 464 с. – С. 106 – 135.
12. Шуляр В. Науково-методичні пошуки реалізації державних освітніх стандартів у системі неперервної освіти / за заг. ред. В. Шуляра // Тиждень науки в МОІППО : програма, 20 – 24 травня 2013. – Миколаїв : ОІППО, 2013. – 16 с.
13. Шуляр В. Нова українська початкова школа: інноваційне середовище оперативної підготовки вчителів Миколаївщини / В. Шуляр // Інформаційно-методичні матеріали / за наук. ред. В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОІППО, 2017. – 20 с.
14. Шуляр В. Професійний розвиток педагога в умовах реформування освітньої галузі Миколаївщини / В. Шуляр // Вересень. – 2016. – № 1 – 2 (72 – 73). – С. 3–11.
15. Шуляр В. Стратегії сучасного педагогічного процесу й державні стандарти освіти / В. Шуляр // Опорний матеріал до занять : навч. посібн. – М. : Іліон, 2014. – 12 с.
16. Шуляр В. Стратегія розвитку освіти в ОТГ : регіональний дискурс / В. Шуляр // Інформаційно-методичні матеріали / за заг. ред. В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОІППО, 2017. – 68 с.
17. Шуляр В. Тематика занять для слухачів курсів підвищення кваліфікації з реалізації державних стандартів початкової і загальної середньої освіти, державних соціаль-

них програм / за заг. ред. В. Шуляра // Посібник. – Миколаїв : ОІППО, 2012. – 78 с.

18. Шуляр В. Від ноосвітнього ландшафту Нової української школи до формування науково-методичного середовища МОІПП / В. Шуляр // Сучасна освіта в контексті нової української школи : зб. тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 11 – 12 жовтня 2018 р. / М-во освіти і науки України, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області [та ін.]. – Чернівці, 2018. – 276 с. – С. 30 – 37.

REFERENCES

1. Zhebrovskiy B. (2012). Pro novyj derzhavnyj standart bazovoji i povnoji zaghalnoji serednjoji osvity [About the new state standard of basic and complete general secondary education]. Informacijnyj zbirnyk ta komentari Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy, № 4–5, 60–64 (ukr).

2. Litvinova N. P. (2011). Ideja vauchera v obrazovanii vzroslyh : otechestvennyj i zarubezhnyj opyt [The idea of a voucher in adult education: domestic and foreign experience]. Chelovek i obrazovanie, № 4 (29), 49–53 (rus).

3. Manger T. Je. (2008). Diversifikacija sistemy nepreryvnogo obrazovanija v social'no-kul'turnoj sfere [Diversification of the lifelong education system in the socio-cultural sphere]. Tambov, 46 (rus).

4. Ghrynevych L., Eljkin O., Kalashnikova S. (2016). Nova ukrajinsjka shkola: konceptualjni zasady reformuvannja serednjoji shkoly [New Ukrainian School: Conceptual Framework for Secondary School Reform]. M. Ghryshhenko (Ed.). Kyjiv, 34 (ukr).

5. Nova ukrajinsjka shkola : poradnyk dlja vchytelja. (2017). [New Ukrainian School: A Teacher's Advisor]. N. M. Bibik (Ed.). K.: TOV «Vydavnychyj dim «Plejady», 206 (ukr).

6. Ghrynevych L., Eljkin O., Kalashnikova S. (2016). Nova shkola. Prostir osvitnykh mozhlyvostej [New school. Space of Educational Opportunities]. M. Ghryshhenko (Ed.). – Kyjiv: M-vo osvity i nauky Ukrainy, 40 (ukr).

7. Savchenko O. (2012). Novyj derzhavnyj standart dlja pochatkovoji shkoly: vid zadumu do realizaciji [A new state standard for elementary school: from concept to realization]. O. Savchenko. Pedagoghichna ghaz, № 1–2 (210–211), 4 (ukr).

8. Stepanecj N. (2004). Formuvannja innovacijnoji kompetentnosti pedagoghichnykh pracivnykiv zaghalnoosvitnykh zakladiv I stupenja v umovakh onovlennja zmistu pochatkovoji osvity [Formation of innovative competence of pedagogical workers of general educational institutions of the first degree in the conditions of updating of the content of elementary education]. Mykolajiv: OIPPO, 22 (ukr).

9. Shuljar V. (2010). Kompetentnisno zorientovana osvita i nauka v systemi pidvyshhennja kvalifikaciji pedagoghichnykh kadrov [Competently oriented education and science in the system of advanced training of pedagogical staff]. Mykolajiv: OIPPO, 180 (ukr).

10. Shuljar V. (2015). Mehanizmy realizaciji gosudarstvennyh standartov obshhego srednego obrazovanija v sisteme povyshenija kvalifikaciji pedagogicheskikh rabotnikov [Mechanisms for implementing state standards of general secondary education in the system of advanced training of teachers]. Baltijskij gumanitarnyj zhurnal, № 3 (12), 74–78 (rus).

11. Shuljar V. (2011). Modelj profesijno-fakhovoji kompetentnosti suchasnogho vchytelja v umovakh neperervnoji osvity [Model of professional and professional competence of the modern teacher in the conditions of continuous education]. S. I. Jakymenko (Ed.). K.: Vydavnychyj Dim «Slovo», 464, 106–135 (ukr).

12. Shuljar V. Naukovo-metodychni poshuky realizaciji derzhavnykh osvitnykh standartiv u systemi neperervnoji osvity [Scientific and methodological search for the implementation of

state educational standards in the system of continuous education]. Mykolajiv: OIPPO, 16 (ukr).

13. Shuljar V. (2017). Nova ukrajinsjka pochatkova shkola: innovacijne seredovyshhe operativnoji pidgotovky vchyteliv Mykolajivshhyny [New Ukrainian elementary school: an innovative environment of operational training of teachers of Mykolaiv region]. Mykolajiv: OIPPO, 20 (ukr).

14. Shuljar V. (2016). Profesijnyj rozvytok pedagogha v umovakh reformuvannja osvitnjoji ghaluzi Mykolajivshhyny [Professional development of the teacher in the conditions of reforming the educational branch of Mykolaiv region]. Veresenj, № 1–2 (72–73), 3–11 (ukr).

15. Shuljar V. (2014). Strateghiji suchasnogho pedagoghichnogho procesu j derzhavni standarty osvity [Strategies of the modern pedagogical process and state standards of education]. Mykolajiv: Ilion, 12 (ukr).

16. Shuljar V. (2017). Strateghija rozvytku osvity v OTGh : reghionalnyj dyskurs [Strategy for the development of education in OTG: regional discourse / V. Shulyar]. Mykolajiv: OIPPO, 68 (ukr).

17. Shuljar V. (2012). Tematyka zanjatj dlja slukhachiv kursiv pidvyshhennja kvalifikaciji z realizaciji derzhavnykh standartiv pochatkovoji i zaghaljnoji serednjoji osvity, derzhavnykh socialjnykh proghram [Topics of training for students of advanced training courses on the implementation of state standards of elementary and general secondary education, state social programs]. Mykolajiv: OIPPO, 78 (ukr).

18. Shuljar V. (2018). Vid noosvitnjogho landshaftu Novoji ukrajinsjkoji shkoly do formuvannja naukovy-metodychnogho seredovyshha [From the educational landscape of the New Ukrainian School to the formation of the scientific and methodological environment of the MOIPPO]. Chernivci, 2018, 276, 30–37 (ukr).